

Barcelona, cultura sense capital

Publicat per Interacció el 23/02/2022 - 09:00

Marc Roig i Badia | PAM

Què ha passat amb l'efervescència cultural de la ciutat comtal de finals dels setanta? Marc Roig presenta un assaig que repassa amb un to irònic les polítiques i el panorama cultural dels darrers quaranta anys d'una Barcelona víctima dels seus governants i de la maquinària centralista de l'Estat, que s'han saldat amb una ciutat cada vegada amb menor pes econòmic, polític i social.

A "**Barcelona, cultura sense capital**" l'autor fa un balanç de la metamorfosi de Barcelona des de la recuperació de les institucions culturals fins a l'actualitat, d'una ciutat desproveïda d'autenticitat davant la incapacitat de l'administració i cada vegada més mimetitzada amb la seva marca turística.

Hi trobem referències de la teoria, però sobretot de la trajectòria dels personatges que més han influït en l'evolució de les polítiques culturals a Barcelona i al país, que mostren una visió particular sobre com s'ha forjat **un model cultural lligat a la mercantilització, la modernitat i el cosmopolitisme.**

L'autor critica com el dualisme entre el *maragallisme* noucentista i el *pujolisme* folklorista, els "polítics gegants", ha propulsat la institucionalització d'una cultura allunyada de les expressions populars. En aquest sentit, analitza **la progressiva desconexió de la capital amb el territori, la llengua i la cultura popular** durant les darreres dècades i qüestiona – amb xifres – **si la cultura és tan important per a la identitat.**

L'obra repassa la trajectòria d'una capital en la qual s'acabarà imposant l'estratègia urbana en nom de la cultura. La Barcelona dels vuitanta, **epicentre de la contracultura** – la dels moviments veïnal, però també la de la participació de les elits industrials en les institucions culturals, engalipades amb la celebració dels Jocs Olímpics – i la dels noranta, amb l'inici de la **professionalització del sector.**

En aquest context, l'autor es fa ressò de la important fita que va suposar **la creació del CERC i d'Interacció** com a principal espai de trobada dels tècnics de cultura de tot l'estat, i el consegüent naixement del primer màster en gestió cultural a recer del centre. Roig critica com aquest programa acabarà allunyant-se de la seva dimensió social inicial per abraçar una cultura entesa com a recurs econòmic, **un fet essencial per entendre l'evolució posterior del sector** i les dificultats de les institucions per sortir-se'n amb la cultura de proximitat.

En l'era de la creació l'ICUB, el llibre qüestiona, d'una banda, si estratègies com el desenvolupament del Pla de Biblioteques o la xarxa de Centres Cívics han respost a les demandes veïnals i si són vertaderament rellevants per a la cultura de la ciutat o si, més aviat, són fruit d'una política urbanística i, d'altra banda, si els grans equipaments culturals – MACBA, CCCB, Teatre Lliure o TNC – han fet quelcom per democratitzar la cultura catalana. L'establiment del model de ciutat creativa, amb epicentre al 22@ de Poblenou, acabaria de forjar la identitat d'una ciutat que l'autor titlla de cosmopolita, internacional i pretensiosa.

L'obra es tracta, en definitiva, d'una crònica de la cultura sense capital.

Cita bibliogràfica:

Roig i Badia, M. (2021). *Barcelona, cultura sense capital: de l'ebullició col·lectiva al talentisme creatiu*. Publicacions de l'Abadia de Montserrat. Centre d'Informació i Documentació (CIDOC) Signatura: [S 03835](#)

EXTRET: Interacció. Diputació de Barcelona. [en línia] [consultat: 23/02/2022].

Disponible a: <https://interaccio.diba.cat/node/8881>